

Winkeliersverenigingen

Verenigingen van winkeliers (detailhandelaren') met als doel het behartigen van ondernemersbelangen, onder meer door het organiseren van verkoopacties, cursussen en opleidingen. en het beoordelen van en het plegen van overleg over overheidsmaatregelen, zoals winkelopeningstijden, winkelvestigings- en verkeersplannen, parkeer- en vervoersbeleid enzovoort. In 1960 waren er in de gemeenten Zaandam, Koog, Zaanwijk, Wormerveer, Wormer, Krommenie, Assendelft, Westzaan en Oostzaan in totaal 14 plaatselijke winkeliersverenigingen, 9 afdelingen van landelijke middenstandsverenigingen, 14 afdelingen van landelijke branche-organisaties, 3 bakkersorganisaties en 5 melkhandelarenverenigingen. Bakkers en melkslijters bezorgden in die tijd nog aan huis en in verband met de wijkindelingen was ieder jaar overleg nodig over vakantieregelingen, opdat de klanten steeds bevoorraad bleven. De Zaanse afdelingen van de Rooms Katholieke Middenstandsbond heetten 'Hanze-verenigingen', naar de in 1902 opgerichte 'Hanzebond' ('Hanze' of 'Hansa' waren in de periode 1213-1630 verbonden van koopsteden om elkaars handel te beschermen; op gezette tijden beraadslaagden zij over gezamenlijk te nemen maatregelen). Thans telt de Zaanstreek nog 16 winkeliersverenigingen met als belangrijkste 'City Center' Zaandam (120 leden); Winkeliersvereniging 'Zuidwijk' te Zaandam (32 leden); de Coöperatieve Winkeliersvereniging 'Doka' te Krommenie (80 leden) en Winkeliersvereniging 'In de Zaanbocht' te Wormerveer en gunt zondagsrust. (52 leden). De leden zijn niet meer uitsluitend winkeliers, maar ook andere middenstanders, die via deze ondernemersverenigingen lid zijn van het Koninklijk Nederlands Ondernemers Verbond (KNOV, zie: [Werkgeversverenigingen](#)), dit mede omdat het KNOV is aangewezen voor het benoemen van leden voor de Kamer voor Koophandelen het Regionale Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (RIMK). De oudste voorloper van de Zaanse Winkeliersverenigingen was de Zaanlandsche Handelsvereniging, opgericht bij Koninklijk Besluit in augustus 1897. Deze vereniging had tot doel: -haar leden zoveel doenlijk in hun handel, bedrijf of onderneming te vrijwaren tegen schade, voortvloeiende uit het niet betaald worden van schulden. -te waken voor de belangen van de handel en op te komen voor de belangen van haar leden, die zij steeds zo goed mogelijk zou trachten te verdedigen. De vereniging zorgde voor het innen van schuldvorderingen van de leden, verstreekte adviezen, zorgde voor publicatie van namen van bedrijven en personen die hun geldelijke verplichtingen niet nakwamen en verstreekte informatie over financiële draagkracht en moraliteit van personen. Verder werden de leden geïnformeerd door vergaderingen, lezingen en een eigen orgaan. Er waren een administrateur, een bode en een rechtskundig adviseur aangesteld. De contributie bedroeg twee gulden per jaar en voor de dienstverlening werden geringe vergoedingen gevraagd Deze Zaanlandsche Handelsvereniging werd in mei 1917 voortgezet als de Zaanse Winkeliersvereniging, met als doel het behartigen van belangen van de kleinhandel en het houden van een incasso, informatieadviesbureau. In hetzelfde jaar werd opgericht de Algemene Winkeliersvereniging Koog aan de Zaan, die in 1948 nog 156 leden telde en in 1967 met veel activiteiten en publiciteit haar 50-jang bestaan vierde. Thans heet deze vereniging 'Rondje Koog' en is het ledental 48. Als belangrijkste zaken waar winkeliersverenigingen zich mee bezig kunnen houden, worden genoemd: winkelopenings- en -sluitingstijden; vaststelling koopavonden; bestrijding winkeldiefstallen; zorg voor het aantrekkelijk maken en houden van winkelstraten; zorg voor goede aan- en afvoerroutes, parkeergelegenheid en bereikbaarheid'. publiciteit; beoordeling stadssanerings- en uitbreidingsplannen; het tegengaan van te hoge parkeertarieven', opleiding winkelpersoneel: vertegenwoordiging in de Kamer van Koophandel en andere voor het bedrijfsleven belangrijke instanties. Belangrijke activiteiten van en ontwikkelingen voor de Zaanse winkeliersverenigingen na 1950 waren: Parijse markt in Wormerveer', Zamito (een gezinsbeurs in een grote tent op de Burcht te Zaandam in de jaren 1951-'55); Stichting van de Contactraad voor de Zaanse Middenstand; de eerste Zaanse braderie in Zaandam in 1952, gevolgd door jaarlijkse braderieën, georganiseerd in de verschillende plaatsen door diverse winkeliersverenigingen; een groot middenstandsfestijn (MF. '61) ter gelegenheid van het ISO-jarig

bestaan van Zaandam in 1961. In 1961 werd begonnen met de sanering van het winkelcentrum Gedempte Gracht te Zaandam. Twee jaar later werden daar 22 panden gesloopt om ruimte te scheppen voor de vestiging van grootwinkelbedrijven. Door de toenemende zuigkracht van de binnenstad en de wijkwinkelcentra ontstonden meerdere nieuwe winkeliersverenigingen. In de jaren '50 begon een stormachtige periode, met onder meer: de ontwikkeling van nieuwe distributiesystemen, shoppingcentra, supermarkets, branche-vervaging, assortimentsuitbreiding, voorverpakking, zelfbediening, postorderbedrijven, cash and carryzaken, grootschalige winkelvestigingen op industrieterreinen enzovoort. Grote aantallen kleine winkelbedrijven verdwenen en werden vervangen door steeds grotere winkeleenheden. In 1960 werden de eerste twee supermarkets in Zaandam gevestigd. In de laatste jaren werd onder meer veel aandacht besteed aan het Verkeers Circulatieplan Zaanstreek en aan Distributie Planologische Onderzoeken in Wormer en Zaanstad. Een door City-Center-Zaandam-winkeliers ingevoerd telefonisch alarmeringssysteem tegen winkeldiefstallen trok in 1977 landelijk de aandacht. In verband met alle ontwikkelingen en gezamenlijke belangen hielden de winkeliersverenigingen jaarlijks meerdere contactbijeenkomsten in het gebouw van de (organiserende) Kamer van Koophandel te Zaandam. Eind jaren '80 kon gesproken worden van een toenemende noodzaak en wil tot samenwerking op het gebied van belangenbehartiging van de detailhandel. AH. van der Meer

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=winkeliersverenigingen>

Last update: **2020/09/07 12:04**